

บันทึก

เรื่อง ท้าหรือปัญหาข้อกฎหมายตามข้อ ๕๖ และข้อ ๕๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ
ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๕ (การแต่งตั้งพนักงานให้
ปฏิบัติหน้าที่ในด้านการควบคุมจราจรในทางพิเศษ)

การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ได้มีหนังสือ ที่ มท.๑๙๐๕/๔๔๒ ลงวันที่ ๖
มีนาคม ๒๕๒๔ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมาย ๒
ประการ โดยมีข้อเท็จจริงว่า การทางพิเศษแห่งประเทศไทยกำลังดำเนินการก่อสร้างทางพิเศษสาย
ดินแดง - ท่าเรือและสายบางนา - ท่าเรืออยู่ เมื่อสร้างเสร็จและเปิดใช้ทางพิเศษดังกล่าวแล้ว
อาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของพนักงานในด้านการควบคุมการจราจรตามข้อ ๕๖^๑
และข้อ ๕๗^๒ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๑๕ ได้
จึงขอท้าหรือปัญหาข้อกฎหมาย ๒ ประการ ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อการทางพิเศษฯ ได้เปิดใช้ทางพิเศษดังกล่าวแล้ว รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงมหาดไทยจะมีอำนาจตามข้อ ๕๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฯ แต่งตั้งพนักงานให้
ปฏิบัติหน้าที่ในทางพิเศษได้เลย หรือจะต้องออกกฎกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๕๖ แห่ง
ประกาศของคณะปฏิวัติฯ กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยและความสะดวกในการจราจร
ในทางพิเศษนอกไปจากที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก เสียก่อน จึงจะมี
อำนาจแต่งตั้งพนักงานตามข้อ ๕๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐

(๒) เมื่อรัฐมนตรีแต่งตั้งพนักงานตามข้อ ๕๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติฯ
แล้ว พนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจะมีอำนาจออกระเบียบการใช้ทางตามมาตรา ๑๓๙^๓ แห่ง

^๑ ข้อ ๕๖ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกมาใช้บังคับแก่การจราจรในทางพิเศษโดย
อนุโลม และให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรการเพื่อรักษาความปลอดภัยและความสะดวกใน
การจราจรในทางพิเศษนอกไปจากที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

^๒ ข้อ ๕๗ ให้พนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานจราจรหรือ
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในทางพิเศษยกเว้นอำนาจ
เปรียบเทียบคดี

^๓ มาตรา ๑๓๙ ในทางสายใดหรือเฉพาะทางตอนใดที่เจ้าพนักงานจราจรเห็นว่า ถ้าได้ออก
ประกาศข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการจราจรแล้วจะเป็นการปลอดภัย และสะดวกในการจราจร ให้เจ้า
พนักงานจราจรมีอำนาจออกประกาศข้อบังคับ หรือระเบียบดังต่อไปนี้

- (๑) ห้ามรถทุกชนิดหรือบางชนิดเดิน
- (๒) ห้ามหยุดหรือจอด
- (๓) ห้ามเลี้ยวรถ กลับรถ หรือถอยหลังรถ
- (๔) กำหนดให้รถเดินได้ทางเดียว

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย และสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับปัญหาที่ว่ารัฐมนตรีจะมีอำนาจตามข้อ ๕๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ แต่งตั้งพนักงานให้ปฏิบัติหน้าที่ในทางพิเศษได้เลย หรือจะต้องออกกฎกระทรวงโดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๕๖ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ กำหนดมาตรการเพื่อรักษาความปลอดภัย และความสะดวกในการจราจรในทางพิเศษนอกไปจากที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเสียก่อนนั้น เห็นว่ารัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานดังกล่าวได้เลยตามข้อ ๕๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ โดยไม่จำเป็นต้องออกกฎกระทรวงตามข้อ ๕๖ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ เสียก่อน เพราะการใช้อำนาจของรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงตามข้อ ๕๖ ไม่มีลักษณะเป็นเงื่อนไขของการใช้อำนาจแต่งตั้งพนักงานตามข้อ ๕๗ และการออกกฎกระทรวงตามข้อ ๕๖ นั้นไม่เป็นการบังคับ ซึ่งรัฐมนตรีจะออกกฎกระทรวงหรือไม่ก็ได้

(๒) สำหรับปัญหาที่ว่าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อ ๕๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐ จะมีอำนาจออกระเบียบการใช้ทางตามมาตรา ๑๓๙ แห่ง

-
- (๕) กำหนดระยะเวลาจอดรถในทางแคบหรือที่คับขัน
 - (๖) กำหนดอัตราความเร็วของรถในทางภายในอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง
 - (๗) กำหนดช่องหรือแนวทางเดินรถขึ้นและลง
 - (๘) กำหนดทางเดินรถทางเอกและทางเดินรถทางโท
 - (๙) กำหนดการจอดรถหรือที่จอดพักรถ
 - (๑๐) กำหนดระเบียบการใช้ทางหรือช่องเดินรถสำหรับรถบางประเภท
 - (๑๑) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการใช้รถโรงเรียน
 - (๑๒) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการบรรทุกคนโดยสารสำหรับรถจักรยาน
 - (๑๓) ควบคุมขบวนแห่หรือการชุมนุมสาธารณะ
 - (๑๔) ควบคุมหรือห้ามเลี้ยวรถในทางร่วมทางแยก
 - (๑๕) ชีตเส้นหรือทำเครื่องหมายจราจรบนผิวทาง หรือติดตั้งสัญญาณจราจรหรือ

เครื่องหมายจราจร

(๑๖) กำหนดระยะทางตอนใดให้ใช้รถล้อเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ได้

- (๑๗) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจอดรถที่ซำรุด หักพัง ตลอดจนรถที่ซ่อมแซมในทาง
- (๑๘) กำหนดระเบียบการข้ามทางของคนเดินเท้าบนทางที่ไม่มีทางข้าม
- (๑๙) กำหนดการใช้โคมไฟ
- (๒๐) กำหนดการใช้เสียงสัญญาณ
- (๒๑) กำหนดระเบียบการอนุญาต และการใช้รถที่มีล้อ หรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใช่

ยาง

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ หรือไม่นั้น เห็นว่าพนักงานดังกล่าวซึ่งตามข้อ ๕๗ ให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ยกเว้นอำนาจเปรียบเทียบคดี ย่อมมีอำนาจออกประกาศข้อบังคับ หรือระเบียบ ตามมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก ฯลฯ ได้เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานจราจรเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่ในทางพิเศษ แม้ว่าข้อ ๕๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๐ จะใช้คำว่า “พนักงานจราจร” และมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ จะใช้คำว่า “เจ้าพนักงานจราจร” ก็ตาม แต่เห็นว่าคำทั้งสองนี้มีความหมายอย่างเดียวกัน เพราะมาตรา ๖๙ แห่งพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในระหว่างที่มีการออกประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๙๐ ก็ใช้คำว่า “เจ้าพนักงานจราจร” จึงเห็นได้ว่าคำว่า “พนักงานจราจร” ในข้อ ๕๗ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๐ หมายความว่า “เจ้าพนักงานจราจร” นั่นเอง

อนึ่ง การออกประกาศข้อบังคับหรือระเบียบตามมาตรา ๑๓๙ แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ นี้ พนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจะออกได้ภายในขอบเขตของมาตรา ๑๓๙ เท่านั้น ถ้าจะกำหนดนอกเหนือไปจากมาตรา ๑๓๙ ก็จะต้องออกเป็นกฎกระทรวงตามข้อ ๕๖ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๙๐

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๒๔